

Woody Allen

Diagnozè: nepakaltinamas

Woody Allen

Diagnozė: nepakaltinamas

* * *

smulkioji proza

* * *

TURINYS

- Meterlingo kvitai – 7 *
- Žvilgsnis į organizuotą nusikalstamumą – 13 **
- Šmido memuarai – 17 **
- Mano filosofija – 22 *
- Taip, tačiau ar garo mašina galėtų tai padaryti? – 26 **
- Papildomi kursai – 30 **
- Chasidų sakmės (kartu su žymaus mokslininko sudarytu
aiškinimo vadovu) – 34 **
- Goseidžo ir Verdebediano korespondencija – 38 *
- Užrašai iš apsirijėlio namų – 44 *
- Pamenu, trečiajame dešimtmetyje – 49 **
- Grafas Drakula – 52 **
- Prašyčiau truputį garsiau – 56 **
- Pašnekesiai su Helmholtzu – 61 *
- Tegyvuoja Vargasas! – 67 *
- Netikros rašalo dėmės atradimas ir panaudojimas – 74 **
- Šefas – 76 **
- Iš užrašų knygučių – 84 *
- Žvilgsnis į paranormalius reiškinius – 89 *
- Mažiau žinomų baletų gidas – 95 **
- Pergamento ritinėliai – 99 *
- Paleistuvė iš skaityklos – 104 **
- Ankstyvosios esė – 111 **
- Trumpas, bet naudingas pilietinio nepaklusnumo įvadas – 115 *
- Akistatos su inspektoriumi Fordu – 118 *
- Airių genijus – 124 **
- Pasakiškos istorijos ir mitinės būtybės – 130 *
- Tačiau minkštas... Visiškai minkštas – 134 **
- Jeigu impresionistai būtų dantistai – 136 **
- Kadišo nevertas Vainšteinas – 141 **

Aukso amžius: sakytinė istorija iš pirmų lūpų –	146 *
Frazeologijos kilmė –	151 *
Nydلمانą prisimenant –	155 **
Pasmerktieji –	159 *
Likimo išdaigos –	165 *
NSO grėsmė –	171 **
Mano apologija –	176 *
Kugelmaso epizodas –	181 ***
Kreipimasis į abiturientus –	193 **
Dieta –	196 *
Pamišėlio poringė –	202 *
Atsiminimai: vietos ir žmonės –	208 *
Niekingi mūsų laikai –	212 *
Žmonijos labui –	216 *
Didžiausias menkysta –	222 *
Pas Fabricijų: kritika ir atgarsiai –	232 *
Atpildas –	238 **

Išnašos – 253

- * *Vertė Gediminas Pulokas*
- ** *Vertė Marius Burokas*
- *** *Vertė Saulius Repečka*

JEIGU IMPRESIONISTAI BŪTŲ DANTISTAI

(Fantazija charakterio evoliucijos tema)

Brangusis Teo,
nejaugi gyvenimas niekada neatsigręš į mane savo šviesiąja puse? Mane gniuždo neviltis! Mano galva plyšta pusiau! Ponia Sol Švimer padavė mane į teismą už tai, kad pagaminau jai dantų protezą tokį, kokį jį pats vaizdavausi, o ne tokį, koks būtų tikęs jos niekingai burnos ertmei! Taip, tai tiesa! Aš juk nesu eilinis amatininkas! Tariau sau, kad jos dantų tiltelis turi būti didžiulis ir nelygus, su išsikišusiais į visas puses dantimis, primenančiais liepsnos liežuvius! O ji sielojasi – mat mano pagamintas žandikaulis netelpas į burną! Jos požiūris toks kvailas ir buržuazinis, kad man knieti ją pritvoti! Mėginau įdėti palaikomąją plokštelę, bet ji kyšo kaip žvakigalis iš sietyno. Tačiau aš žaviuosi savo darbu. Ji, matote, skundžiasi, kad negali kramtyti! Man nėra nerūpi, ar ji gali kramtyti, ar ne! Teo, aš daugiau negaliu! Paklausiau Sezano, ar nenorėtų kartu su manimi nuomotis kabineto, nors jis senas, sukriošęs ir rankose nenulaiko instrumentų. Lieka juos pririšti, bet jam taip dreba rankos, kad, pataikęs į paciento burną, jis daugiau dantų išmuša negu sutaiso. Ką man daryti?

Vincentas

Brangusis Teo,
manau, šią savaitę man pavyko padaryti kelias geras rentgeno nuotraukas. Bet Dega, jas pamatęs, iškoneveikė. Prikišo, esą kompozicija niekam tikusi. Visos eduonies skylės susigrūdusios žemutiniame kairiame kampe. Mėginau jam paaiškinti, kad ponios Slotkin burna iš tikrųjų šitaip atrodo, tačiau jis nenorėjo nė klausyti! Pasakė, kad nepakenčia tokių apsodų, be to, ir raudonmedis jam atrodo per daug gremėzdiškas. Kai Dega išėjo, suplėšiau nuotraukas į skutelius! Tarsi to būtų ne gana, vos pradėjau plombuoti ponios Vilmos Zardis danties kanalą, mane prislėgė liūdesys, ir aš mechiau nebaigtą darbą. Staiga supratau, kad plombuoti dantų kanalus – manęs nevertas užsiėmimas! Į veidą mušė kraujas, apsvaigo galva. Išbėgau į lauką – turėjau įkvėpti gryno oro! Aptemusia sąmone klaidžiojau kelias dienas, kol pasijutau atsidūręs ant jūros kranto. Atsikvošėjęs grįžau į savo kabinetą. Mano pacientė tebesėdėjo

pražįjusi burną. Vien pareigos spiriamas pabaigiau darbą, bet neprisiverčiau jo patvirtinti parašu.

Vincentas

Brangusis Teo,

mane vėl kamuoja lėšų stygius. Žinau, kad esu tau našta, bet į ką daugiau galėčiau kreiptis? Stinga pinigų medžiagoms. Dabar dirbu tik su siūlu dantims valyti, drąsiai improvizuoju, o rezultatai tiesiog stulbina! Dieve mano! Netgi novokainui neturiu nė cento! Šiandieną roviau dantį ir turėjau užmigdyti pacientą, skaitydamas jam Dreizerį. Padėk man.

Vincentas

Brangusis Teo,

nusprendžiau nuomotis kabinetą kartu su Gogenu. Jis nuostabus dantistas, jo specializacija – dantų protezai, ir aš viliojusi, kad mes puikiai sutarsime. Gogenas labai gyrė mano darbą su pono Džėjaus Grynglaso dantimis. Jei pameni, užplombavau jam septintą apatinį dantį, deja, paskui plomba nusivyliau, taigi pamėginau dantį pašalinti. Grynglasas užsispyrė, ir mums teko aiškintis teisme. Kai iškilo danties nuosavybės klausimas, patariamasi advokato apdairiai pareikalavau viso danties ir galiausiai pasiekiau, kad man priteistų plombą. Vėliau kažkas ją pamatė mano kabineto kampe ir dabar nori eksponuoti parodoje! Jau pasigirdo kalbų ir apie retrospektyvą!

Vincentas

Brangusis Teo,

manau, suklydau panoręs dirbti viename kabinete su Gogenu. Jis labai nenu-
manau, suklydau panoręs dirbti viename kabinete su Gogenu. Jis labai nenu-
spėjamas žmogus. Didžiuliais kiekiais geria burnos skalavimo skystį. Kai jam
papirikaištavau, jis pasiuto ir nuplėšė nuo sienos mano diplomą. Kartą, sto-
jus ramybei, įkalbėjau jį padirbėti gryname ore, pievoje, žalumoje, po auksi-
niais saulės spinduliais. Jis tvirtino karūnėles panelei Andželai Tonato, o aš
dėjau laikiną plombą ponui Luji Kaufmanui. Kaip buvo gera dirbti kartu po
atviru dangumi! Ak, tos baltų dantų eilės, akinamai spindinčios saulėje! Bet
staiga vėjo gūsis nuplėšė nuo pono Kaufmano galvos peruką ir bloškė jį į krū-
mus. Tas šoko peruko vytiš ir apvertė Gogeno instrumentų staliuką. Gogenas

užsipuolė mane ir jau norėjo man smogti, tačiau partrenkė Kaufmaną – ir šis užpakaliu griuvo ant įjungto grąžto. Kaufmanas pašoko ir tarsi uraganas prašvilpė pro mane, kartu nulakindamas ir panelę Tonato. O viskas, Teo, baigėsi tuo, kad draudimo kompanija „Rifkinas, Rifkinas, Rifkinas ir Melceris“ areštavo mano banko sąskaitą. Atsiųsk, kiek gali.

Vincentas

Brangusis Teo,

Tulūzas-Lotrekas – nelaimingiausias žmogus pasaulyje. Labiau už viską jis norėtų būti didis dantistas ir nestokoja talento, tačiau, būdamas mažo ūgio, nepasiekia savo pacientų burnų, o atsistoti ant taburetės jam neleidžia išdidumas. Iškėlęs rankas virš galvos, jis aklai grabalioja pacientų burnas, o vakar užmovė karūnėles ant ponios Fitelson smakro. Beje, mano senas bičiulis Monė dabar dirba tik su labai, labai didelėmis burnomis, o niūrusis Sera pareiškė gydysiąs ne daugiau kaip vieną dantį per vizitą, ir tai truksią tol, kol jis sukursiąs „naują, gražią burnos ertmę“. Šiam metodui būdingas architektūrinis solidumas, tačiau ar dantistui dera taip elgtis?

Vincentas

Brangusis Teo,

aš įsimylėjau. Praėjusią savaitę pas mane profilaktiškai pasitikrinti buvo atėjusi Kler Memling. (Išsiunčiau jai atviruką, primindamas, kad nuo paskutinės apžiūros praėjo jau pusė metų, nors iš tikrųjų tebuvo praėjusios keturios dienos.) Teo, ji varo mane iš proto! Mano krūtinėje liepsnoja aistra! Jos sąkandis! Niekada nemačiau tokio sąkandžio! Jos žandikauliai idealiai atitinka vienas kitą! Tai jums ne ponia Itkin – šios apatinis žandikaulis kyšo per du centimetrus, o jau sąkandis – kaip vilkolakio. Ne! Kler dantys lygūs ir tiesūs. Ne dantys, o Dievo dovana! Tačiau ir ji nėra visiška tobulybė. Trūkumų turi kaip tik tiek, kad šie pabrėžtų jos žavesį. Tarkim, tarp jos apatinio devinto ir vienuolikto danties yra tarpelis. Dešimtą ji prarado paauglystėje. Staiga nei iš šio, nei iš to jame atsirado skylutė. Dantį lengvai pašalino (tiesą sakant, jis pats iškrito, jai su kažkuo kalbant), o dirbtinio neįdėjo. „Niekas negali atstoti apatinio dešimto, – kartą pasakė ji man, – tai buvo ne dantis, tai buvo visas mano gyvenimas.“ Bėgant metams šnekos apie prarastą dantį aptilo, ir su manimi apie

Ji Kler kalba vien todėl, kad keliu jai pasitikėjimą. Ak, Teo, aš ją myliu! Šiandien, žvelgdamas jai į burną, vėl jaučiausi kaip nemokša studentas, kuriam iš rankų slysta tamponai ir veidrodėliai. Vėliau, rodydamas, kaip reikia taisyklin-gai valytis dantis, apkabinau ją. Anksčiau ši miela naivi būtybė tik laikydavo dantų šepetuką burnoje ir judindavo galvą į šonus. Kitą ketvirtadienį leisiu jai pakvėpuoti linksminamųjų dujų ir paprašysiu jos rankos.

Vincentas

Brangusis Teo,

mes su Gogenu vėl susiriejome, ir jis išvyko į Taitį! Gogenas traukė dantį, o aš jam sutrukdžiau. Žnyplėmis suspaudęs viršutinį dešinį iltinį, jis keliu rėmėsi į Nato Feldmano krūtinę. Tasai, kaip įprasta, priešinosi, o čia lyg tyčia įėjau aš ir paklausiau Gogeno, ar jis nematė mano fetrinės skrybėlės. Žnyplės nuslydo, ir Feldmanas, tuo pasinaudojęs, išsirangė iš kėdės ir spruko iš kabineto. Goge-nas visiškai pasiuto! Jis prispaudė mano galvą prie rentgeno aparato ir laikė ištisas dešimt minučių; paskui kelias valandas negalėjau vienu metu mirkte-lėti abiem akimis. Dabar aš vienišas.

Vincentas

Brangusis Teo,

viskas pražuvę! Šiandien ketinau pasipiršti Kler, todėl mažumėlę jaudinausi. Su balto muslino suknele, šiaudine skrybėle ir apnuogintomis dantenomis ji atrodė nepakartojamai. Kai Kler sėdėjo krėsle su drenažo vamzdeliu burnoje, mano širdis, atrodė, tuoj iššoks iš krūtinės. Stengiausi būti romantiškas. Pri-gesinau šviesas ir prabilau apie malonius, linksmus dalykus. Mes abu įkvė-pėme dujų. Sulaukęs tinkamos akimirkos, pažvelgiau jai tiesiai į akis ir tariau: „Skalaukite!“, o ji nusijuokė! Taip, Teo! Ji nusijuokė man į veidą ir piktai tarė: „Nejaugi manote, kad skalausiu burną dėl tokio kaip jūs? Netgi juokais to nedaryčiau!“ – „Maldauju, – tariau, – jūs mane ne taip supratote.“ – „Kuo puikliausiai viską supratau, – atšovė ji. – Aš skalauju burną tik tada, kai lie-pia diplomuotas odontologas! Tik pamanykite, skalauti čia! Pasitraukite nuo manęs!“ Ir ji raudodama išbėgo iš kabineto. Teo! Aš noriu mirti! Žvelgiu į save veidrodyje, ir man norisi jį sukulti! Sukulti! Tikiuosi, tu sveikas.

Vincentas

Brangusis Teo,
 taip, tai tiesa. Ausis, gulinti brolių Fleišmanų smulkių prekių krautuvėlėje, –
 mano. Turbūt padariau didelę kvailystę, bet panūdau ką nors padovanoti Kler
 gimtadienio proga, o sekmadienį visos parduotuvės buvo uždarytos. Štai taip.
 Kartais man atrodo, kad reikėjo paklausti tėvo ir tapti dailininku. Žinoma,
 ši profesija ne tokia viliojanti kaip dantų gydymas, tačiau bent gyvenimas
 ramus.

Vincentas

KADI

vainš
 Už la
 valan
 Vainš
 kiasd
 tęsė s
 jis, ir
 bilj. A
 studij
 daug
 atsid

kie va
 jis, ta
 nega
 religi
 susit
 klaus
 Vainš
 tas R

Jis js
 kom
 anim

ispū
 Rauc
 ją ja
 sutru
 aper
 tino
 jį lab